

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10—

Mesečno K 3.50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 42.

V Ljubljani, sredi dne 21. avgusta 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Italijani poizvedujejo.

Dunaj, 19. avgusta. (K. u.) Uradno.
Ob Pavi smo preprečili italijanske izvidne
poskuse.

Dunaj, 20. avgusta. (K. u.) Uradno.

V noči na 19. avgust so izvršila naša na-
skakovalna krčila južno Sasso Rosso uspešen
sunek v sovražno črto. V ozemlju Assolone so
bili zavrnjeni italijanski poizvedovalni oddelki.

Šef gen. štaba.

Italijansko vojno poročilo.

Dunaj, 20. avgusta.

Vojni poročevalski stan javlja od 19. avg.:

Na celi fronti topniški ogenj in delovanje
izvidnih oddelkov. Naše patrulje so vzemirale
prednje sovražne oddelke v Veltinu in na levem
bregu Pijave vzhodno od Montella. V Judikariji,
v Artico dolini in severno Dol di Rosso smo po-
gnali sovražne oddelke v beg. Na visoki planoti
asiški smo obstreljevali sovražne oddelke za li-
njami. Naši letalci so zmetali na sovražno letališče
ob Livenzi nad 2000 kg razstreliva.

Nemško vojno poročilo.

Nova ofenziva na zahodu. — Nemci kos srditim napadom Francozov.

Berolin, 19. avgusta. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina kraljeviča Ruprehta.

Jugozapadno od Bailleula so sledili kar naj-
silnejšemu ognju angleški napadi med Meterenom
in Merrisom. V naših prvih bojnih črtah smo jih
zavrnili. Na obeh straneh Lyse živahno sovražno
izvidno delovanje v krajevih bojih. Severno od
Ancre smo preložili svoje črte naprej ter ujeli ne-
kaj sovražnikov.

Vojna skupina generala Boehna.

Med Ancro in Oiso rano zjutraj silno stre-
ljanje. Sovražnik je izvršil večkrat močne delne
napade. Južno od Somme se je ponesrečil napad
avstralskih čet na Herleville. Severovzhodno od
Royea je imel lasten sunek uspeh. Francoske na-
pade na obeh straneh ceste Amiens-Roye smo
povsod, deloma v protisunku zavrnili. Razbili smo
več oklopnih vozov, nekatere je naša pehota z
ročnimi granatami izločila iz boja. Ravnotako se
je zlomil južno od Ayre večkrat obnovljeni na-
pad sovražnika. Sovražnik je vdrl v zapadni del
Beuvraignes. Umaknili smo tam se bojujoči od-
delek na vzhodni rob kraja. Severozapadno od
Lassignyja smo zavrnili sovražne delne na-
pade in večkrat obnovljene sunke. Nadaljnje
poskušene napade je zadržal naš ogenj. Med Oiso
in Aisno se je pričel zgodaj popoldne močen
artiljerijski boj. Proti večeru je napadel sovražnik
do kar najsilnejšemu stopnjevanju ognja med Charle-
pontom in jugovzhodno od Nouvrona. Naše spred-
nje čete so po večurnem ljutem boju zadržale so-
vražni naval, ki se je povsod v naših bojnih po-
zicijah zlomil.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Ob Vesli na obeh straneh Braisna pri oživ-
lajočem se streljanju manjši infanterijski boji.

Berolin, 20. avgusta. (Uradno.)

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Jugozahodno Bailleula se je stopnjevalo top-
niško delovanje večkrat do silne moči. Na bojišču
18. avgusta je obnovil sovražnik večeraj zvečer
svoje napade, ki se niso razvili južno Méterena
v našem spojenem ognju, severno Vieux Barquina
pa so bili zavrnjeni v približnem boju. Na obeh
straneh Lyse smo vzeli pred nekaj dnevi naše
zahodno Merville daleč naprej pomaknjene po-
stojanke brez boja nazaj na črto vzhodno tega
kraja. Merville so zasedli včeraj ponoči sovražni
oddelki. Pri Leusu in Scarpi so bili zavrnjeni an-
gleški sunki.

Vojna skupina generalnega polkovnika
von Boehna.

Severno Lihonsa so napadla naša krčila v
sunkih prednje angleške postojanke, ujela njih
posadko in zavrnila več napadov sovražnika.
Jugozahodno Chealnesa smo odbili sovražni na-
pad, ki je navalil zvečer po kratkem streljanju.
Severozapadno Roye je Francoz ponovno napadal
z oklopnimi vozovi. Bil je zavrnjen. Med Beuvrai-
nesom in Oiso čez dan srdit boj. V široki fronti
je začel tu Francoz ponovno močno napadati, de-
loma s svežimi novimi divizijami. Južno Crapeau-
mesnila so se zrušili njegovi napadi pred našimi
črtami, na obeh straneh Fresnieres so se izja-
lovili v našem protisunku.

V silovitem približnem boju je bil zavrnjen
sovražnik med Lassignyjem in Thiescourtom. Dele
naših sprednjih črt, ki je vanje vdrl mimogrede
smo očistili. Ravnotako smo držali svoje, do Oise
segajoče črte v trdovratnih napadih nasprotnika.
Do večera je bil pregnan sovražnik v svoje iz-
hodne postojanke. Med Oiso in Aisno se je
ognjeni boj popoldne zopet zelo ojačil. Proti ve-

čeru je nadaljeval sovražnik svoje infanterijske
napade med Carlepontom in Navronom. Na obeh
krilih je bil zavrnjen v boju od blizu, sredi fronte
pa je držal naš topniški ogenj žovražnikovo infan-
terijo na tleh pred našimi postojankami.

Vojna skupina Gallwitzja.

Med Mczo in Mozelo so vdrli naši poizve-
dovadni oddelki večkrat v sovražne jarke.

Poročnik Veltjens si je priboril svojo 29.,
30. in 31. podnarednik May svojo 21., 22. in
23., poročnik Rosth svojo 22. zmago v zraku.

Večerno poročilo.

Berolin, 20. avgusta. (Uradno.) Med Oise
in Aisne se je danes pričel že nekaj dni priča-
kovani ter 18. in 19. z močnimi napadi vpeljani
prodiralni poskus Francozov. Po ogorčenih bojih
se je zrušil prvi sovražni naval v naših bojnih
postojankah.

von Ludendorff.

Podvodna vojska.

Berlin, 20. avgusta. (Uradno.)

Potopili smo 4 parnike s 16.000 tonami.

Zdravstveno stanje nemške armade.

Berlin, 20. avgusta. Wolfov urad javlja, da
je zdravstveno stanje v nemški armadi izredno
ugodno. Od bolnikov, ki leže po bolnišnicah, se jih
vrne do 90 odstotkov zopet na fronto.

Drugi del ofenzive.

Ženeva, 20. avgusta. „Matin“ javlja, da se
je pričel drugi del ofenzive angleško-francoske
armade, Francija pričakuje z zaupanjem izida
bojev.

Bern, 20. avgusta. „L'Oeuvre“ pravi, da je
imela francoska ofenziva vsaj ta uspeh, da je zo-
pet odprt tovorni promet med Calaisom in
med fronto. Tudi dalekosežni top ne obstreljuje
več Pariza.

Vojna bo trajala še dolgo.

Curli, 20. avgusta. „L'homme libre“, gla-
silo Clemenceaua, piše, da so ameriški politiki in
vojaški krogi prepričani, da bo vojna trajala naj-
manj še to zimo. Šele prihodnja pomlad bo pri-
nesla odločilno ofenzivo. Do takrat bo razpolagal
Foch s 3 milijoni Amerikancev.

Delavstvo hoče mir.

London, 20. avgusta. „Le Paix“ poroča, da
so miru naklonjeni angleški delavci naslovili na
francoske depešo, s katero izražajo željo, da bi
bil v Parizu osnovan urad, ki bi stalno deloval
za mir.

London, 20. avgusta. Senatska komisija v
Washingtonu je določila, da se uvrste za muni-
cijske delavnice oproščeni delavci takoj v armado,
kakor hitro začno štrajkati.

Mirovna stranka na Angleškem.

Rotterdam, 19. avgusta. Londonsko časo-
pisje potrjuje vesti o veliki mirovni stranki na
Angleškem. Polagoma prihaja spoznanje o res-
ničnosti reka: delati moraš za mir, dokler se
moreš še vojskovati.

Volilni boj v Ameriki.

Berolin, 19. avgusta. V volilnih okrajih v
Njujorku je prišlo do sporazuma med republikanci
in demokrati. To znači nov razvoj v politiki
Združenih držav. Za bodoče volitve v senat in
kongres bo veljalo geslo: „Vojna ali mir“.

Ameriške težave.

Iz Haaga brzojavljajo: Nadzornik angleškega
plovstva Maclay trdi v svojem poročilu, da za-
radi transportnih težav ne bo mogoče v naslednjih
mesecih dovažati toliko vojaštva v Evropo kakor
doslej. Enotne ladje, kakor jih grade v Ameriki,
so za transporte nesposobne. Preskrba ameriških
vojakov dela velike težave. Tisoč Amerikancev na
Francoskem potrebuje 5000 ton blaga na leto.
Vrhtega je treba še mnogo železniškega materi-
jala in lokomotiv.

Maclay razmotriva dalje vprašanje, ali se
več ladij zgradi na leto kakor potopi. On pravi,
da. Zamolči pa dejstvo, da zgradi Anglija sama
nad milijon ton na leto manj, kakor se angleških
ladij potopi. Ravno tako ne omenja dejstva, da
ima Amerika danes 816 ladjedelnic, torej dvakrat
toliko kakor vsi aliranci in nevtralc skupaj.

Koncem svojega poročila pravi Maclay: Šte-
vilo vojakov, katere Amerika pošlje, ni odločilno,
ampak njihov prevoz in njihova preskrba. Samo
za te čete, ki so sedaj na Francoskem, bo treba
prepeljati prihodnje leto 5 mil. ton blaga.

Čehoslovaško kraljestvo.

„Manchester Guardian“ želi podrobnejših
podatkov o čehoslovaškem narodu in vpisuje,
če obstoja načrt, ustanoviti neodvisno čehoslova-
ško kraljestvo. Ljst zatajuje svoje začudenje o
novih antantnih vojnih ciljih in piše: Mogoče bo
prišel trenutek, ko bo Avstro Ogrska prisiljena,

sporazumeti se s antanto. List pravi, da je po-
treba še enkrat in za vedno vreči Avstro-Ogrsko
v naročje Nemčiji.

Stockholmski „Allehanda“ piše o priliki pri-
poznanja Čehoslovakov od strani antante, da leži
političen pomen te čudne in nenavadne izjave v
tem, da so Angleži oficijelne govorice, da je nji-
hov prvi namen razkosati Avstro-Ogrsko. potrdili.
Jenjali so s poskusi. Avstro-Ogrsko tajno zape-
ljati do separatnega miru. Uvideli so brezplodnost
tega truda in hočejo učinkovati s strašenjem. Pri
novih čehoslovaških zaveznikih naj se morda
vzbudi upanje, da se bo z njimi postopalo kakor
s poštenimi sovražniki, če pridejo v ujetništvo.
Toda za Avstro-Ogrsko ostanejo izdajice in de-
zerterji, in se bode tudi z njimi kot takimi po-
stopalo.

„Corriere della Serra“ poroča, da so se
vršili 14 dni trajajoči razgovori z Edvardom Be-
nešem, tajnikom čehoslovaškega narodnega sveta,
preden je pripoznala Anglija Čehoslovake za
narod z njo zvezane države. S to izjavo odobrava
Anglija, ki je do sedaj pripoznala le Italijanom
pravico do nekaterih delov Avstrije, celoten na-
črt o razkosanju Avstrije. Iz te angleške izjave
sleda za česko vladno pravico, da sme poslati za-
stopnike k vsem onim konferencam, ki so manj-
šim zaveznikom dostopne. V bodoče bo Anglija
podpirala materijelno češki narod po razmerju
njegove potrebe in razvoju njegove vojaške moči.
Beneš sam se je izjavil, da najbrže Avstro-Ogrska
ne bo pri tem spremenjenem pravnem položaju
smatrala Čehov več za upornike. Toda Beneš se
ne uda iluzijam, da je tudi dunajska vlada nje-
govega naziranja, kajti on računa s tem, da se
bodo tudi v bodoče izvrševale smrtne obsodbe
nad onimi Čehi, ki se bore na sovražnikovi strani.

„Daily Chronicle“ pravi, da je s tem kora-
kom Anglija prevzela važno obveznost, da se
razkosa Avstro-Ogrska. Položaj zaveznikov, po-
sebnost Italijanov, bi se materijalno in moralčno
zboljšal, če bi se hotela Italija odločiti za korak,
da bi pripoznala Jugoslovane za neod-
visen narod.

„Corriere della Sera“ poroča, da se je Masaryk
v imenu Čehoslovakov obrnil na antantne vlade
za nujno pomoč, češ da je postal položaj Čehov,
posebno v zapadni Sibiriji, ob Bajkalskem jezeru
brezupen. Odlučne zmage boljševikov ni več
mogoče preprečiti. Antantne čete, ki so se dosedaj
izkrcale, da podpirajo Čehoslovake, so popolnoma
nezadostne in imajo samo moralčno vrednost.

Denar čeho-slovaške države.

„Vossische Ztg.“ poroča: Iz raznih krajev
na Češkem poročajo, da kroži tam že zlat in
srebrn kovan denar nove čeho-slovaške države.
Zlati denar ima velikost francoskih louisdorjev
ter imajo zlatniki na eni strani sliko Hradčanov,
na drugi pa dva sokola, ki si podajata roko, nad
njima ptič sokol. Oznaka je vkovana kot „20
sokolov“. Baje imajo na Češkem tudi že eno-
sokolski in desetsokolski kovani denar. Vsi zlat-
niki imajo na eni strani češki napis o čeho-slo-
vaški državi, na drugi pa francoski napis.

Iz boljševiške Rusije.

V „Berliner Tagblatt-u“ opisuje Hans Vorst
življenje v Moskvi. Živlenske razmere niso baš
ugodne. Kruh sicer ni drag, ampak malo ga je,
zelo malo. Kar je premožnejših ljudi, si poma-
gajo z zakonito trgovino, revno ljudstvo pa silno
strada. Na kmetih velja pud (= 16 kg) moke 30
do 40 rubljev, ker pa zakoniti trgovci mnogo ri-
skirajo in imajo velike stroške, zato pa velja pud
v Moskvi 300—400 rubljev, torej desetkrat toliko
kakor na kmetih. Za obed sestoječ iz juhe, mesa
in sadja, je treba plačati 70—80 rubljev. Seveda
brez vina, ker tega ni. V vegetarijanskih kuhinjah
se plača za porcijo fižola 4 in pol rublja, za sa-
lato 3 in pol rublja.

Kako je padla vrednost denarju, se vidi iz
pristojbin. Za navadno pismo je treba plačati 35
kopek, za komandirano 1 rubelj 5 kopek, za
časnik 30—50 kopek. Rubelj torej ne velja nič
in na vsakem voglu imajo prodajalci časnikov in
vžigalic polna grgišča papirnih rubljev.

Vsed tega je tudi politično razpoloženje
zelo napeto in razdražljivo. Sovjetska vlada je za-
trla vse protiboljševiško časopisje. Seveda so do-
segli samo nasprotno. Boljševiškem časopisju
prebivalstvo ne zaupa več, drugih informacijskih
virov pa ni, tako da tudi politični krogi tavajo v
temi. Vse pričakuje velikih dogodkov. Boljševiški
vladi prorokuje le še nekaj tednov življenja.

Poseben strah ima boljševiška vlada pred
starimi častniki, da se ne bi ti postavili na čelo
upornikov, v Petrogradu in v Moskvi so večji
del starih oficirjev zaprli.

V taki vznemirljivi in napeti negotovosti živi
moskovsko prebivalstvo.

Vojno stanje med Rusijo in antanto.

Berolin, 20. avgusta. Francoski uradni list
javlja, da se je med Rusijo na eni in med An-
glijo in Francijo na drugi strani začelo vojno
stanje.

Berolin, 20. avgusta. „Lokal Anzeiger“
javlja, da je Amerika prekinila vse zveze z boljš-
eviki.

Prisilno posojilo sovjetske vlade.

Monakovo, 20. avgusta. „Münch. Abendztg.“
javlja iz Moskve: Da pokrije troške za mobiliza-
cijo, izdatke za rdečo gardo in da si nabavi
sredstev za boj proti antanti, namerava vlada
sovetov razpisati prisilno posojilo. Vsi zasebniki
in industrijalna podjetja morajo plačevati za po-
sojilo; vsota bo zbrana kratkoma z razlastitvijo.

Razkol med boljševiki.

Stockholm, 20. avgusta. Že nekaj časa se
opaža v vladi sovetov razkol. Del članov vlade
zahteva, da se masam ljudstva čim najbolj ustreza,
da vlada ne izgubi moči. Tudi Lenin hoče ustre-
zati željam ljudstva.

Helsingfors, 20. avgusta. Vlada boljševikov
je sklenila premestiti državno banko in vse državne
zavode iz Moskve.

Stockholm, 20. avgusta. Komisar za zu-
najne zadeve je odredil, da vsi tuji državljani,
ki niso podvrženi vojaški dolžnosti ali ki sicer
niso sumljivi, lahko zapustijo Rusijo.

Basel, 20. avgusta. Glasom „Baseler Nach-
richten“ je iztočna Sibirija v oblasti sovetov.

Upor v Petrogradu.

Stockholm, 19. avgusta. Razmere v Petro-
gradu so zelo napete. V četrtek so izbruhnili ne-
miri, potem ko je bilo mesto 3 dni brez kruha.
Razjarjena množica je kričala: Doli z Nemci!
Med Aleksandrom Newskim in Smolni-zavodom
se je vnela pravcata bitka, v kateri je bilo ubitih
do 100 oseb. V petek so bili boljševiki še go-
spodarji položaja. V Kronstadt so odpeljali 900
oseb v zapor.

Moskva, 19. avgusta. Iz blagajne socialnih
revolucionarjev so odnesli tatovi poldrug milijon
rubljev. Pobegnili so v Ukrajino.

Američani na Koli?

Berolin, 20. avgusta. Uradni ekspresni
brzovoz iz Washingtona z dne 16. avgusta trdi:
Uradnik vojnega departementa je izjavil danes,
da ameriške ladje niso izkrcale ameriških čet na
murmanski obali. Če so ameriške čete res kje
na poluotoku Koli, potem so bile one gotovo na
Fochov predlog vzete iz kakega taborišča na
Angleškem, kjer jih vezbajo.

Haag, 20. avgusta. Kanada se bo udeležila
sibirске ekspedicije.

Francoski oficirji med Čehoslovaki.

Ženeva, 20. avgusta. „Echo de Paris“ javlja,
da poveljuje Čehoslovakom 200 francoskih ofi-
cirjev.

Boljševiki zopet zmagujejo?

Stockholm, 20. Svenska Tel. Biran javlja:
Tukajšnji boljševiški list „Volket Tagblad Politi-
ken“ je izvedel od internacionalnih socialnih
komisarjev iz Moskve, da so boljševiške čete po-
tolke angleški invazijski armadni zbor na črti
Arhangelsk—Onega in izvojevale veliko zmago.
Tudi v podonski krajini so boljševiki baje pre-
magali nasprotnike in sedaj napredujejo.

Nemške pomoči ne marajo.

Moskva, 20. „Pravda“, ki pravi, da se na-
hajate Anglija in Francija z Rusijo v vojni, še
pristavlja, da se sovjeti nikoli ne poslužijo pomoči
uradne Nemčije. Rusija se bo bojevala s sovraž-
niki, a tajnega dogovora z imperijalizmom, bil on
na kateri koli strani, ne bode sklepala. Sovjeti
tvorijo fronto svetovne revolucije.

General Ruski v Vladivostoku.

General Ruski se je pokazal zopet po letu
dni v Vladivostoku in se je dal na razpolago
generalu Horvatu. Istočasno je prišel tjakaj ge-
neral Ewert. General Ruski je eden najbolj
znanih ruskih vojskovodij v tej vojni. Najprej je
bil poveljnik armad, ki so osvojile Lvov, potem
je vodil oktobra l. 1914. razbremenilne operacije
pri ogroženi Varšavi in bil nato poveljnik severne
fronte, nekaj časa tudi poveljnik celokupne vojske.

Troje brezmesnih dni.

Radi zvišanja cen kruhu so se pač ljudje
razburjali, tem bolj, ker je ostal hleb enako mal
kljub obetam, da bo sedaj večji; odredba urada
za prehrano ljudstva, da bodejo za naprej pone-
deljek, sredi in petek brezmesni dnevi, pa ni ni-
kogar razburila. Če po mestih in trgih ni mogoče
dobiti niti onih 20 dkg. mesa za osebo, je pač
smešno, da še uvajajo tretji brezmesni dan, ko
so vendar najširši sloji prebivalstva cel teden
brez mesa. Sicer pa je ta odredba kakor mnoge
druge samo beseda na papirju. Kdor doslej ni
mogel mesa doseči ali pa plačati, ga tudi za na-
prej ne bo; kdor pa siplje denar, bo tudi za na-
prej jedel meso — magari na sam svet post —
ker ga pač lahko dobiva kljub prepovedi.

Početkom vojne smo takorekoč pobijali ži-
vino. Gospodarilo se je uprav lahkomišelnost: Vo-
jaštvo je dobivalo porcije mesa, da jih ni nikdo
zmgel. Kar zametavali so kuhano meso, ker bi
bili mesa nenavajeni ljudje raje imeli sočivje ali
pa kaj iz moke. Da bi pa bil kdo uporabljal zdrave
v boju ubite konje, tega se ni domislil modri, za
prehrano skrbeči uradnik. Sedaj seveda je v tem

oziru precej drugače, ker ne gre več tako naprej; prej pa so ubite konje s kožo vred zakopavali.

Že v prvem vojnem letu so bili v Nemčiji v zaledju ustanovili velike osrednje kladnice, od koder so preskrbovali čete z mesom. Tam so tudi vojili ali ga drugače konservirali, dočim so pri nas živad gonili proti bojišču in jo po potrebi tam klali, ko je radi naporne hoje in stradanja bila izgubila znaten del teže. In koliko glav je poginilo pri prevažanju!

Ni čudo torej, da gine naša živina kakor rosa na solncu? V Nemčiji so takoj početkom uvedli karte za meso, pri nas so se pa obotavljali in kriza je prišla. Še lani je mogel vsakdo kupiti mesa kolikor drago, sedaj pa ne dobiš na teden niti 20 dkg. Žalostno je, da smo zabredli tako daleč; a krivo ni ljudstvo.

Iz domačih listov.

V „Slov. Narodu“ piše dr. Triller o bilanci slavnostnih dnij v Ljubljani, ki je „nad vse vesela in sijajna“. Pravi, da je danes organizovan za deklaracijo ves narod; samo „maloštevilni marodermi in fronderji stoje popolnoma ob strani, ki rajši zobjejo za varnim plotom vladni oves dež. glavarja, mesto da bi šli pogumno v boj za narodne svetinje“. Druga aktivna točka je utrjenje bojnega pobratimstva s Čehi, tretja in najvažnejša pa je spoznavanje našega naroda s strani najodličnejših predstavitev poljskega naroda.

Pasivna stran: Nezadovoljstvo c. kr. vlada z nami in dejstvo, da je izgubila zadnjo trohico zaupanja do nas. To izgubo beleži dr. Triller na debet strani z ednim samim železnim vinarjem, ki nas niti najmanj ne alternira.

To je vse lepo. Vprašamo pa: Kaj naj torej naredijo poslanci? Če vlade ni treba niti z „belim“ pogledati, ali naj ostanejo doma? Vlada je ustaven faktor, kakor vsak drug in je treba z njim računati.

„Slovenec“ prinaša tudi neko bilanco — dr. Trillerjeva je preglednejša — in toži, da poročajo nemški listi o slavnosti in denuncijantskem tonu. — To bi bili gospodje vedeli lahko že vnaprej. Tako se bo pa g. vitez Pogacnik še jezil.

„Naprej“ opisuje nastanek prometne meje med Avstrijo in Ogrsko, čeprav je po nagodbi promet med obema deželama prost. Mejo je začela zapirati Avstrija.

Po domovini.

V septembru ne bo državnega zbora? Iz parlamentarnih krogov se nam poroča: Zasedanja državnega zbora, ki ga je prvotno mislila vlada sklicati za september, najbrže prihodnji mesec ne bo, ker prvič temu preveč nasprotujejo agrarni krogi, drugi pa je tudi mnogo meščanskih krogov proti temu, da bi se sešla poslanska zbornica septembra samo radi rešitve davčnih predlog. Ker pa je nameravala vlada s skratkim septembrskim zasedanjem spraviti pod streho le davčne predloge, se bo sešel državni zbor šele v drugi polovici oktobra k jesenskemu zasedanju, ki naj bi trajalo nekako do začetkom decembra. Za dovolitev proračunskega provizorija bo potrebno po mnenju poslanskih krogov še kratko zasedanje pred Božičem.

Slovanska zveza. O pomenu slovanske zveze, ki jo proglašajo češko časopisje v Pragi in po njem drugi listi, piše poljski list „Głos“ v Krakovu: Zvezi nenemških in nemadarskih narodov so se določile v Pragi le splošne smernice. Praktično jih morajo izvesti Poljaki, Čehi in Jugoslavi, ker jih ne morejo ostali narodi radi posebnih razmer, v katerih živijo. Če se torej ustvari slovanska zveza, tedaj ni to nikakoli ločitev od ostalih nenemških narodov, temveč ta zveza naj uresniči začrtane smernice. Taka zveza je ravno sedaj nujno potrebna; kajti le tedaj morejo priti Slovani do popolne veljave, če nastopajo skupno. — Konec izvajanj je bil zaplenjen.

Baron Hussarek vabi poslanca Staneka. Čitamo, da je po povratku iz St. Janža čakal na ljubljanskem kolodvoru poslanca Staneka deželni predsednik grof Attems, ki mu je izjavil, da ga je obvestil ministrski predsednik baron Hussarek, da želi, da bi se mu poslanec Stanek nemudoma javil. Smatra se, da hoče Hussarek govoriti s Stanekom o reformi ustave.

Profesor Marijan Zdzichowski, znani učitelj slovenske filologije na univerzi v Krakovu, pravi član cesarske akademije znanosti v Krakovu, je bil po odredbi vlade črtan z liste profesorjev krakovske univerze. Zdzichowski je navdušen Poljak in je bival tekmo vojne v Rusiji. Sedaj pa živi kot ruski državljani na Litvi.

Poldruga milijarda novih bremen. Cene hrupa in moke so se izdatno zvišale. To podražje bo znašalo 1100 milijonov kron. Blagovni tarifi državnih železnic bodo poskočili s 1. septembrom za 70, pri premostu za 40 odstotkov; s tem se povišajo dohodki za najmanj 400 milijonov kron. Istočasno se zvišajo poštni pristojbine; donesek 63 milijonov kron. Država bo obremenila tedaj prebivalstvo tekom nekaterih tednov s 1563 milijoni kron.

Država gospodari z letošnjim sadjem. Ker je prosta kupcija z zgodnjim sadjem popolnoma prepovedana, se je prahranjevalni urad odločil vzeti v strogo državno gospodarstvo vso jesensko sadno letino. Dočim se je lani smelo pošiljati do 50 kg poznega sadja brez transportnega dovoljenja, se sme letos prosto poslati kvečjemu 20 kg poznega sadja. Pa tudi to je dovoljeno le do 1. oktobra. Od 1. oktobra dalje se sadje sploh ne more prosto kupovati in prodajati. Ustanovile se bodo v vseh deželah lastne nakupovalnice v zvezi z legitimnimi trgovinami. Sadjerejci bodo dobili dobavna naročila od dotičnega urada in bodo morali pošiljati sadje naznačenim prejemnikom. Plačevanje po najvišjih cenah se bo izvršilo avtomatično. Pod zaporom bodo jabolka, hruške in češnje.

Slaba žitna letina radi neugodnega vremena. Neki poljedelac na Koroškem je zahteval, da se mu odpiše davek radi manjšega žitnega

pridelka vsled neugodnega vremena. To pa mu ni bilo dovoljeno, ker je bila škoda naznanjena šele po trajnem deževju. Proti tej zavrnitvi, ki jo je potrdilo finančno ministrstvo, se je pritožil poljedelac na upravno sodišče, ki pa je zavrnilo pritožbo kot neutemeljeno, ker se mora naznaniti škoda na pridelkih tekom 8 dni po izvršeni škodi davčni oblasti prve stopnje. Poizvedbe o škodi se morajo izvršiti na licu mesta. Iz tega sledi, da je treba naznaniti škodo, predno se pospravijo poljski pridelki.

Kdo dela dobro letino? Dočim se iz raznih krajev poroča, da je krompirjeva poškodovana in da začenja gomolj gniti, beremo v sobotni „N. Fr. Presse“. V celoti lahko pričakujemo, da bo izpadla žetvena cenitev v Avstriji, ki je označila pšenično in rženo žetev za srednje dobro, tudi pri krmilih dobro in pri krompirju ter koruzi zelo dobro, ker zdaj ni več deževno vreme; upati je, da bodo tudi bodoče žetvene cenitve take. — Podobno piše tudi „Zeit“. — Če se zanaša urad za ljudsko prehrano na te preroke, bo posledica ta, da se na eni strani kmetu več predpiše, kot pa more oddati, in da se bo na drugi strani že pred prihodnjo spomladjo izkazalo, da je papirnati prehranjevalni načrt za nič. — Nekaj podobnega se lahko dogodi tudi v tem slučaju, da prihajajo v liste iz raznih krajev poročila o uničenih pridelkih po toči, povodnji in raznih drugih uimih, kar vselej in povsod še ni tako hudo, drugod pa je bila morda res znatna škoda, katere pa nihče javno ne razglasi, kasneje se ne da vselej konstatirati dejansko stanje letine; v listih pa je bilo, in na to bi se lahko kdo kedaj skliceval. Torej le vse po prepričanju na lastne oči in dejanskem položaju, ker tu gre za kruhek...

Kako ohraniti bučno olje nepokvarjeno? V časih, ko vlada vsepovsod veliko pomanjkanje bučnega olja, je škoda tem večja, ako se pripeti, da se kmetici pokvari bučno olje tako, da se preveč zgosti ter dobi grenek in zopern okus. Da se to prepreči, zadostuje sledeče sredstvo: V steklenico z bučnim oljem deni žličico suhe in snažne soli, kakoršna se rabi za kuhanje in ni se bati, da bi se bučno olje pokvarilo, čeprav se namerava shraniti ga delj časa.

Namakanje semenskega žita. Ker je letošnje žito zelo snetično, bo treba paziti posebno na semensko žito. Priporočamo zato poljedelcem, da pred setvijo namakajo seme. Tako močilno sredstvo je formaldehid; dobi se po večjih trgovinah in drogerijah.

Nove pristojbine za brzojavke. C. kr. pošto in brzojavno ravnanje v Trstu sporoča, da se bo od 1. septembra t. l. naprej pobiral pri sprejemanju pristojbini podvrženih državnih in zasebnih brzojavk, včevstvi češniške in tiskovne brzojavke, na vse prometne smeri razen tarifnih pristojbin povišek 20 vinarjev za vsako brzojavko in da se je določila pristojbina za vključitve (registracije) skrajanih brzojavnih naslovov in posebnih dostavljanih navodil za Trst, Primorsko in Kranjsko na 50 K letno (dosedaj 40 kron).

Smrt. Umrli je na Dunaju ljubljanski trgovec g. H. Kenda. Bolehal je okoli 20 let. — Umrli je v Zalogu pri Ljubljani nadučitelj Drašček sinček Tonček. — V Metliki je umrla gdčna Anka Golobič. — V Kranju je umrl veleposestnik, trgovec z usnjem Ivan Volčič. — V Ljubljani je umrla kramarica Marija Pevec.

Gostilničar Šarc nagloma umrl. Včeraj proti večeru je na poti s kolodvora na Dunajski cesti nagloma umrl občezniki gostilničar ob Gruberjevem kanalu na Karlovski cesti v Ljubljani g. Šarc (Rastohar). Zadel ga je kap. Truplo so prepeljali na dom.

Samomor. Šestdeset let stari Germek, po domače Rogan iz Vodiške občine je skočil v ponedeljek v Savo na Brodu. Česnovi delavci so ga ob 6. uri zvečer potegnili iz vode ter prepeljali v mrtvašnico v St. Vid. Dopoldne je mož še mlatil.

Vojno odlikovanje. Generalmajor Rudolf pl. Uherek, štacijski poveljnik v Ljubljani, je odlikovan z redom železne krone drugega razreda z vojno dekoracijo in meči.

Ljudskošolska vest. Za suplenta v Rado-vici je nameščen bivši suplent v Metliki Viktor Kregar.

Duhovne vaje za čč. gg. duhovnike bodo v ljubljanskem jezuitskem samostanu od 9. septembra zvečer do 13. septembra zjutraj. — Udeleženci z dežele naj prinesejo s seboj kaj živil, ljubljanski pa morejo obedovati in prenočevati doma.

Požar. Neži Blatnikovi v Lašičah, občina Dvor, je zgorel kozolec z lesom in enim vozom vred. Škoda je 10.000 kron.

Žrtve napada iz zraka. Tržaški listi poročajo, da so pripeljali v soboto v bolnišnico kmeta Stefana Legoviča iz poreške okolice in Ivano Flego, ki sta bila ranjena povodom sovražnega zračnega napada na Poreč 16. t. m. Pripovedujeta, da sta zbežala pred napadom v neko trgovino z drugimi ljudmi vred. Padla je bomba blizu in ubila osem oseb, težko in manj ranjenih je več oseb.

Grozovit orkan je razsajal okolo 6. zvečer v kamniškem okraju in ljubljanski okolici. Piš je razkrival hiše, podiral kozolce in drevje; na Ježici in Črnučah je napravil mnogo škode tudi na polju in sadju.

Lesene kljuke doblimo. Kljuke iz medi v kratkem poberejo in napravijo namesto njih lesene. Na Kranjskem najprej poberejo kljuke v Ljubljani, na Glincah in na Vrhniki. Nato pridejo na vrsto ostali kraji.

Toča je pobila včeraj pri Devici Mariji v Polju.

Zaprili so v Gradcu stotnika Ervina Skraba. Dolže ga nerednosti pri upravi monturnega skladišča.

Nesreča pri delu. Pri firmi Redlich & Berger v Logatcu zaposleni 36letni Nikola Stilinovič je padel pri delu 5 metrov globoko ter si pri padcu zlomil desna rebra. Pripeljali so ga v bolnico.

Ne plezaj na drevesa! Novak Ciril, 11letni sin bajtarja iz Imenjega 36 je plezal na drevesa.

Pri nekem borovcu mu je pa spodletelo, da je padel z drevesa ter se močno poškodoval po glavi. Otroci preveč radi stikajo za gnezdi.

Prestop k orožništvu. Vojno ministrstvo je razglasilo, naj se pozove vse moštvo, tudi za frontno službo sposobno, letnikov 1911 do 1914, kakor tudi rezervisti in nadomestni rezervisti, potem črnovojniki, ki so zadostili naborni dolžnosti, da vstopijo v orožniško službo.

Pregledovanje častniških slug. V kratkem se bo zmanjšalo število častniških slug. Tudi bodo vse častniške sluge pregledali, da-li jih morejo že izmenjati.

Iz državne gozdarske službe. Goriško gozdarsko in domensko ravnanje, tačas v Gasteinu, se bo v kratkem preselilo v Celovec in ostalo tam stalno.

Zavarujte prtljago! Ker se je vrednost vseh predmetov izredno zvišala in ker se vedno pogostje dogaja, da je prtljaga med transportom ukradena, priporočamo, da občinstvo zavaruje prtljago med transportom in v raznih shrambah, kot skladiščih, ker jamči železnica le do 100 K za izgubljeni ali ukradeni predmet.

Jadranska banka. Ministrstvo za notranje zadeve je v sporazumu s finančnim ministrstvom potrdilo izpremenjeno društvenih statutov „Jadranske banke“.

Ribičev v reški luki nazaduje. Dočim so lansko leto v mesecih juliju in avgustu nalovili 108.558 kg. rib, so jih letos v juliju le 21.640 kg.

Zaplemba čevljev in nogavic. Te dni je prišla na Reko posebna komisija, da poišče skrito blago pri trgovcih. Komisija je na zvit način zaplenila pri štirih trgovcih 240 parov čevljev, ker jih trgovci svoječasno niso naznanili, a so jih prodajali brez karte po odušerjenih cenah. Zaplenili so tudi 51 parov nogavic. Komisiji je pomagal neki gališki trgovec, ki je pod pretvezo, da hoče kupiti po najvišjih cenah čevlje in nogavice, izročil trgovcem predjem, nato pa jih je naznanil pri državni policiji, češ, ti imajo še dosti blaga.

Proti tujcem. Vse Avstrijce, ki nimajo pravega posla ali pa bivališča na Reki, hoče policija na predlog mestne aprovizacije izgnati.

Španska bolezen v Trstu. Bolezen, ki se je pojavila tu pred tremi tedni v posameznih slučajih, je zadnji čas začela bolj razsajati in je radi padanja temperature zadobila resnejši značaj.

To je moka! V Beljaku so delili moko, se pravi, belosivkasto zmes in so rekli, da je to delez za tekoči teden. Beljačani so pa praktični ljudje in so hoteli vedeti, zakaj bi bila taka moka najbolj uporabna. Poslali so jo v laboratorij, da jo učenjaki kemično preiščejo. In prejeli so odgovor: „V preiskavo pripisana moka je zelo otrobasta nečista zmes (pšenica, rž, koruza), ki je radi vlažne shrambe ali pa vlažnega mletja polna močnih črvov, tudi ličink ter pajčevin in nebroja jajčec raznih žuželk. Za štajersko kmetijsko kemično preskuševališče v Mariboru — Ing. chem. Czak.“

Napad laških letačev na Beljak. V sredo, 14. avgusta, proti 4. uri popoldne, je priletelo nad južni kolodvor v Beljaku sovražna letala in je streljalo nanj s strojno puško. Ranjen ni bil nihče, tudi škode ni nobene. Letalo je odletelo čez Jezersko proti dravski dolini.

Trčenje dveh vlakov. V noči od 13. na 14. avgust se je pripetila na železniški postaji Ukovica na Koroškem, proga Beljak—Pontafel, stara železniška nesreča. Trčila sta skupaj dva vlaka z vožaki, vračajočimi se, ozir. odhajajočimi na dopust. 13 oseb, nekaj častnikov in drugih vojakov, je bilo takoj mrtvih. Od težko ranjenih je umrlo naslednjega dopoldne pet. Natančneje število poškodovanih se ni moglo dognati. Trije osebni vozovi vlaka št. 917 so bili popolnoma uničeni. Tudi lokomotiva je bila zelo poškodovana. Vzrok trčenja je bilo napačno postavljeno ogibalnišče.

Nesramen tat. V frančiškanski samostan v Mariboru se je vtihotopil te dni tat, oblečen kot štabni namestnik in dekoriran z večjimi odlikovanji, ter se splazil v pisarno samostanskega predstojnika, iz katere je ukradel večjo svoto denarja. Predzrega tatu še niso zasačili.

Drobiž.

Državni zbor.

Dunaj, 20. avgusta. Poročilo, da vlada ne namerava sklicati državnega zbora, ni resnično. Koncem tega ali pa začetkom prihodnjega tedna bo sklical Hussarek načelnike strank k sebi, da se z njimi dogovori o podrobnostih.

Dunaj, 20. avgusta. Finančni odsek bo sklican za 10. septembra. Dnevni red: Davčne predloge.

Septembrsko zasedanje parlamenta.

Dunaj, 20. avgusta. V političnih krogih se je danes govorilo, da pride najbrže še pred sklicanjem državnega zbora do izpremen v Hussarekov kabinetu. Zlasti pride v poštev portfelj finančnega ministra. Mesto sedajnega ministra barona Wimmerja bi zasedel visok uradnik, morda sekcijijski šef Grimm. Druga izpremena bi se še izvršila, ker mesto guvernerja avstro-ogrske banke ni zasedeno. Istotako imamo pričakovati imenovanja skupnega finančnega ministra že v najbližjem času. Razgovori za nameravano septembrsko zasedanje se prično morda že koncem tega tedna.

Danes je sprejel ministrski predsednik baron Hussarek načelnika Češkega svaza poslanca Staneka. Minister mu je na pismo, s katerim je urgiral sklicanje parlamenta, odgovoril, da za gotovo namerava otvoriti davčno zasedanje zbornice.

Predsednik poslanske zbornice Groš skliče za prve dni septembra konferenco načelnikov, ki naj določijo končno program zasedanja. Vlada se danes drži tega, da mora biti zasedanje predvsem posvečeno rešenju že v zbornici ležečih davkov. Vendar pa se hoče pobaviti tudi z vprašanjem prehrane in ne bo se branila narodno-

političnih zadev, če to ne bi spravljalo v nevarnost davčnih predlog.

Dunaj, 20. avgusta. Finančni odsek je sklican na dan 10. septembra. Razpravljajo se bo o že dolgo predležih predlogih o zemljiškem in dohodninskem davku, ter o davku na totalizatorje, premog, šampanjec in vino.

Kakor govore v poučenih krogih se finančnemu odseku najbrže predstavi že novi minister. Sklicanje odseka 10. septembra morda znači, da pride do septembarskega zasedanja, ki naj reši davčne predloge. Proti zasedanju v septembru so samo agrarci vseh narodov.

V prihodnjem zasedanju poslanske zbornice bo baje predložena tudi predloga, naj se pomakne davčni eksistenčni minimum od 1600 K na 4000 K.

Državni železničarji.

Dunaj, 20. Železniški minister je izjavil od poslanstvu državnih železničarjev, da je njihovim zahtevam precejšnjim delom ugodeno. Tudi glede zvišanja draginjskih doklad se jim ustreza.

Dogovori v nemškem glavnem stanu.

Berlin, 20. avgusta. Kako javljata „Berliner Tagbl.“ in „Vorwärts“ bo vicekancler sprejel načelnike strank, da jih obvesti o sklepih v nemškem glavnem stanu. Pri tej priliki bodo pretresali vsa vzhodno-politična vprašanja. Sklenili bodo tudi, ali se naj snide glavni državnozborski odsek ali ne. Verjetno je, da ga skličejo.

Nemčija in kolonije.

Berolin, 20. Pri sprejemu družbe je izjavil državni tajnik nemškega kolonialnega urada Solf, da zagovarjanje kolonij ni samo vladi, ampak tudi nemškemu narodu, cilj za sklep miru. Državni tajnik je polemiziral proti nedavni izjavi Balfourovi v angleški spodnji zbornici, s katero je Balfour izrazil in utemeljil angleške zahteve po nemških kolonijah. Če bi bil uverjen, da Balfourovo mišljenje v Angliji ostane večno, bi bil tudi sam za boj na življenje in smrt; prepričan pa je, da pridejo tudi po današnji „Knockout“-politiki zdravejši nazori.

Kriza v italijanski politiki.

Berolin, 20. Iz Lugana javlja „Lokalanzeiger“, da je dolgi tihi razpor med italijanskimi politiki radi stališča Italije glede jadranskega vprašanja postal javen spor. Na eni strani stoje oni, ki v brezkončni vojni stavijo svoje nade le še na razpad Avstrije, na drugi pa trezni politiki, ki kakor Sonnino, ravno potem ne pričakujejo uresničenja posebnih želj.

Boljševiki v Angliji.

Ženeva, 20. „Matin“ pravi, da so na Angleškem v soboto začeli internirati one ruske državljane, ki so pristaši boljševikov.

Rusko-ukrajinski posveti.

Kijev, 20. Pri rusko-ukrajinskih pogajanjih za mir je prišlo do novega skora. Politični odsek je na povod od strani Rusov, ki hočejo izročiti donsko vprašanje, prekinil posvetovanja.

Jokey — ropar.

Budimpešta, 20. Jokeja Sandorja so zaprli, ker je na dirkališču v Alagu oropal nekega pra-porščaka.

Tihotapstvo z mastjo.

Budimpešta, 20. V Čakovcu so prišli na sled tihotapstvu z mastjo v Avstrijo. V nekem vagonu so našli polno pokvarjene masti. Račun-skega podčastnika Grünvalda so zaprli.

Širom sveta.

Šestletni otrok ubil mater. V Subotici na Hrvatskem je vzel šestletni Milan Radić v roko očev revolver, in ko mu ga je mati hotela odvzeti, je sprožil orožje, ki je mater ubilo na mestu.

Svicaarska kolonija. Švica namerava v Maroku ustanoviti lastno kolonijo za pridelovanje žita. Francoska vlada prijateljsko podpira načrt.

Čevlji na Ogrskem zopet dražji. Ogrska vlada bo določila maksimalne cene za čevlje. S tem se podraže za 20 do 25 odstotkov. Pri moških čevljih bo stalo 180 K, par ženskih pa 175 K.

Prebivalstvo na Poljskem. Prebivalstvo prejšnjega poljskega kraljevstva šteje sedaj 10 in pol milijonov, torej za 3 in pol milijone manj. Mobilizacija in izseljevanje v Rusijo je stotisoče pregnala, rastoča umrljivost in pojevanje rojstev pa je povzročilo, da se prebivalstvo ni pomnožilo, do konca 1917 bi bilo moralo narasti na 14 milijonov. V velikomestnih okoliših, kakor v Varšavi, Lodzu, Vavku, Plosku, Pultusku, Kutnem, Kalšu in Ostrovi so se zidje pomnožili. Zidje osobito vrve v trgovska središča, v industrijska in poljedelska okrožja. V avstrijskem zasedenem ozemlju so iste razmere. Tu se je židovstvo najbolj pomnožilo v Lublinu.

Novi ukrajinski metropolit Anton Hrapovicki, je bil pred svojo izvolitvijo arhierej v Har-kovu ter znan po velikem sovraštvu do vsega, kar je katoliško. V njegovi prejšnji škofiji leži samostan Pocajzo, kjer je glavno središče za razširjanje pravoslavlja.

Poštnohranilnični promet v osvojenih krajih Italije, kakor v drugem osvojenem ozemlju se je uvedel tudi v zasedenih krajih Italije čekovni promet. Od 15. avgusta smejo sprejemati vplačila na pošto hranilnične položnice tudi nekateri etapni uradi, ki so razglašeni v poštinih uradih.

Sin poljedelskega ministra benediktinec. 11. t. m. je napravil grof Franc Silva-Tarouca, sin poljedelskega ministra, v sekovskem benediktinskem samostanu triletno zaobljubo kot prvi po prepisih novega cerkvenega prava.

Kupuite „Novice“.

Tiska Zadržna tiskarna v Ljubljani.